

ARBEIDSRETTE

DOM

Avsagt: 3. februar 2016

Saksnr.: 24/2015

Lnr.: 3/2016

Dommere: Jakob Wahl
Tron Løkken Sundet
Hedda Remen
Tove Stangnes
Terje Solberg
Kjell Bjørndalen
Axel Thuve

Saken gjelder: Spørsmål om varslet boikottaksjon er i strid med fredsplikten

---

Næringslivets Hovedorganisasjon, med
Technip Norge AS

Advokat Margrethe Meder

mot

1. Landsorganisasjonen i Norge

Advokat Einar Stueland

2. Industri Energi

Advokat Alexander Lindboe

DOM

- (1) Saken gjelder spørsmål om en varslet boikott er tariffstridig og ulovlig, jf. Hovedavtalen LO–NHO § 2-2 og arbeidstvistloven § 8.
- (2) **Oversikt over tariffforholdene og virksomheten i Technip Norge AS**
- (3) Partene er bundet av Hovedavtalen mellom Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og av Oljeserviceavtalen mellom LO/Industri Energi og NHO/Norsk olje og gass.
- (4) Den oppførte saksøkeren Technip Norge AS (Technip Norge) er et prosjektselskap i oljeserviceindustrien med hovedkontor i Sandvika. Selskapet er en del av Technip-konsernet som har hovedkontor i Paris. De 660 ansatte i Technip Norge består i hovedsak av administrativt personell og ingeniører. Den norske avdelingen har ikke ansatt konstruksjonspersonell, med unntak av om lag ti dykkere og syv spesialkranførere. Konstruksjonspersonellet omfattes av Oljeserviceavtalen.
- (5) Technip Norge inngir tilbud på oppdrag fra operatører i Norge, slik som Statoil, Conoco Phillips m.fl. Når Technip Norge får tildelt en kontrakt, setter selskapet opp et prosjektteam med ansvar for gjennomføringen av prosjektet. Teamet består av prosjektleder, overordnet ansvarlig ingeniør, innkjøpere mv. Ved gjennomføringen av prosjektene vil søsterselskapene i konsernet levere tjenester til Technip Norge. I innkjøpsprosessen treffes det beslutning om hvilke leveranser prosjektet trenger, herunder hvilke fartøy som skal benyttes og hvor lenge det er behov for fartøyene. Technip Norge inngår avtaler om kjøp av tjenester fra Technip Marine Operation Services (T-MOS) i Aberdeen, som er en avdeling av Technip UK Limited (heretter Technip UK). Technip-konsernets rederivirksomhet er samlet i Technip UK. T-MOS disponerer egne fartøy, men vil ved behov chartre fartøy fra tredjemenn. Det er T-MOS som skaffer til veie nødvendig konstruksjonspersonell. Dette personellet kan bestå av dekkformann, riggere, sveisere og kranoperatører og leies inn fra Technip Singapore PTE Ltd. (heretter Technip Singapore). Det inngås ingen avtaler direkte mellom Technip Singapore på den ene siden og Technip Norge eller norske operatører på den andre siden. Technip Singapore har om lag 2000 ansatte, hvor 1417 ansatte er konstruksjonspersonell.
- (6) For personell fra Technip Singapore som utfører arbeid på fartøyene gjelder lønnsbestemmelser i henhold til ITF-avtaler, men det er omtvistet om ITF-ratene gjelder

for konstruksjonspersonell. ITF-avtalene er under reforhandling, og det er ikke oppnådd enighet om nye avtaler. Technip UK anvender inntil videre ITF-rater for konstruksjonspersonell. T-MOS leverer tjenester til de steder i verden hvor selskap i Technip-konsernet gjennomfører prosjekter. Dette vil da gjelde tilsvarende for Technip Singapores utsending av personell. Kontraktsdirektør i Technip Norge, Berit Bergsjø Steiro, har forklart at 15–20 % av de ansatte i Technip Singapore har utført arbeid på norsk sokkel de to siste årene. Lønnsatsene for det utenlandske personellet når de utfører arbeid på norsk kontinentalsokkel ligger om lag 25 % under det som følger av Oljeserviceavtalen.

- (7) Andre selskaper i oljeserviceindustrien, slik som Subsea 7 Norway AS, har organisert virksomheten på samme måte som Technip ved at det er opprettet et norsk datterselskap som inngår avtale med norske operatører om gjennomføring av prosjekt og kontraherer tjenester fra søsterselskaper i utlandet for gjennomføring av prosjektet. Ved Arbeidsrettens dom 28. november 2012 (ARD 2012 side 384) ble det avgjort at Oljeserviceavtalen ikke var anvendelig i tilfeller hvor et tariffbundet norsk selskap satte arbeid ut til et søsterselskap som ikke var tariffbundet. Det har i tariffoppgjørene i perioden 2010–2014 ikke blitt fremmet krav om endringer i omfangsbestemmelsen i Oljeserviceavtalen.
- (8) Industri Energi varslet 4. april 2013 plassoppsigelse for 87 ansatte i Subsea 7 Norway AS. Bakgrunnen var at Industri Energi 22. januar 2013 fremmet krav overfor Subsea 7-konsernets bemanningsselskap i Singapore om at selskapet skulle tiltre Oljeserviceavtalen. Forbundets medlemmer i det norske prosjektselskapet skulle tas ut i sympatistreik. Industri Energi varslet også boikott. Ved Arbeidsrettens dom 26. juni 2013 (ARD 2013 side 268) ble den varslede sympatistreiken kjent tariffstridig og ulovlig. Varselet om sympatiaksjon til støtte for tariffkravet mot Subsea 7 Singapore ble deretter trukket tilbake. I tvistemøte mellom LO og NHO 2. juli 2013 om lovligheten av boikotten mot Subsea 7 Singapore, uttales det:

«NHO er av den oppfatning at oppfordringen til boikott av Subsea 7 Singapore har samme reelle begrunnelse, og virkning, som den varslede sympatiaksjon i Subsea 7 Norge ville hatt.

Oppfordringen 13. juni 2013 til boikott av Subsea 7 Singapore er derfor etter NHOs vurdering en tariffstridig og ulovlig handling som må opphøre umiddelbart ved at Industri Energi og LO sender brev til samtlige som har mottatt oppfordring til boikott av selskapet om at denne nå trekkes tilbake.

LO viser til utkast til stevning fra NHO datert 2.7.2013 som ble omdelt i møte og hvor det heter at de saksøkte fortsetter å forfølge sitt krav om utvidelse av OSAs virkeområde og ikke innretter seg lojalt etter dommen. LO tar avstand fra dette.

LO/Industri Energi har ikke på noe tidspunkt hatt til hensikt å endre OSA i tariffperioden. LO/Industri Energi legger også stor vekt på å følge Arbeidsrettens tolkning av Hovedavtalen og arbeidstvistlovens regler ved krav om tariffavtale.

LO/Industri Energi sitt mål er at det etableres tariffavtale i Subsea 7 Singapore. En rekke spørsmål er ikke løst ved Arbeidsrettens dom. LO/Industri Energi vil derfor vurdere konsekvensene av Arbeidsrettens dom og hvordan det kan oppnås tariffavtale i Subsea 7 Singapore.»

- (9) Boikotten ble ikke iverksatt.
- (10) **Bakgrunnen for tvisten mellom NHO/Technip Norge og LO/Industri Energi**
- (11) Industri Energi fremmet i brev 6. januar 2015 til Technip Singapore og Technip UK krav om tariffavtale for arbeidstakere som utførte arbeid på norsk kontinentalsokkel. Industri Energi har ikke medlemmer i selskapene. Det ble i brevet vist til at det bare var administrativt personell, prosjektledere, ingeniører og dykkere som var ansatt i Technip Norge, mens skipsarbeidstakere og konstruksjonspersonell enten var ansatt i Technip Singapore eller Technip UK. I brevet til Technip Singapore uttales det:

«All work operations offshore regarding subsea are performed mostly from multi purpose vessels. As far as we know are all seamen and construction personell (OCM offshore construction managers, riggers, welders and crane operators) are employed in either Technip UK or Technip Singapore. When Technip Norge AS enters into a subsea contract with an oil company, it contacts T-MOS. T-MOS is a department of Technip UK Limited. T-MOS provide the appropriate vessel for the job and sets up the whole crew (maritime and construction personell).

Industry Energy has an interest in the construction personell. The union's view is that all work performed by construction personell from multi purpose vessels operating in Norwegian waters should be paid according to the oil service agreement between Norsk Olje og Gass (Norwegian Oil and Gas) and LO (national union collection) and Industry Energy. Industry Energy wants this geographically limited to work performed on the Norwegian continental shelf.

Industry Energy hereby claims that Technip UK Ltd enters into the Oil Service Agreement (OSA).»

- (12) «Technip UK Ltd» i siste avsnitt er feilskrift for Technip Singapore PTE Ltd.
- (13) Technip Singapore avslo i brev 28. januar 2015 kravet om tariffavtale. Industri Energi varslet 24. juni 2015 boikott mot selskapet fra og med 17. juli 2015. I varselet uttales det:

«Formålet med boikotten er å oppnå tariffavtale, herunder få avtalefestet at OSA-avtalen gjelder når det utføres arbeid fra fartøy på norsk kontinentalsokkel med bemanning fra Technip Singapore PTE Ltd.

Arbeidsgivere tilsluttet NOG (Norsk Olje og Gass) og NR (Norsk Rederiforbund) med arbeidstakere på hhv. oljeserviceavtalen og offshoreserviceavtalen betaler inn årlige premier til et OSA-inspektorat. Inspektoratet organiseres og utføres av OSA-inspektører ansatt i Industri Energi. Inspeksjonsordningens formål er å forebygge og rydde opp i det en oppfatter som sosial dumping. Det er i den sammenheng avdekket at Technip Singapore PTE Ltd utøver sosial dumping på norsk kontinentalsokkel. Dumpingen materialiserer seg ved at Technip Singapore PTE Ltd sine ansatte utfører arbeid til lønns- og arbeidsvilkår som ligger langt under norske standarder.

Det bes opplyst hvilke flerbruksfartøy ansatte fra Technip Singapore PTE Ltd utfører arbeid om bord på norsk kontinentalsokkel, hvor på sokkelen arbeidet foregår og hvem som er oppdragsgiver (bestiller/operatørselskap) for kontrakten arbeidet utføres under.

Boikotten vil bety at vi vil arbeide for at Technip Singapore PTE Ltd ikke får oppdrag på norsk sokkel formidlet via T-MOS i Abderdeen. Industri Energi vil arbeide for dette synet gjennom bruk av media, i vårt kontaktarbeid overfor norske myndigheter og overfor oppdragsgivere. Våre medlemmer og tillitsvalgte vil bli oppfordret til å arbeide for dette synet alle steder de har muligheter som i kontraktsavdelinger, i styrerom og på andre arenaer. ...

En utvidelse av boikotten vurderes fortløpende, men når det skjer vil det bli sendt ut nytt varsel.

Industri Energi vil samtidig understreke at forbundet også er villig til å forhandle om rimelige løsninger for å avgrense skadevirkninger av boikotten.

...

LO, NHO, Sjømannsforbundet, ITF, Statoil, ConocoPhillips, BP, Esso Norge, Shell, ENI Norge og Talisman er og informert om boikotten.»

- (14) I e-post 8. juli 2015 fra Per Inge Grimsmo i Industri Energi til Hanne Irene Bore i Norsk olje og gass ble boikottvarselet trukket tilbake.
- (15) Nytt boikottvarsel ble 30. september 2015 sendt til Technip Singapore. Dette var på de fleste punkter likelydende med det opprinnelige boikottvarselet. I det nye varslet uttales det blant annet:

«Formålet med boikotten er å gjøre oljeserviceavtalen gjeldende for arbeid i Norge under OSA punkt 2.1.1 (vedlegg 1).

Arbeidsgivere tilsluttet NOG (Norsk Olje og Gass) og NR (Norsk Rederiforbund) med arbeidstakere på hhv. oljeserviceavtalen og offshoreserviceavtalen betaler inn årlige premier til et OSA inspektorat. Inspektoratet organiseres og utføres av OSA-inspektører ansatt i Industri Energi. Inspeksjonsordningens formål er å forebygge og rydde opp i det en oppfatter som sosial dumping. Det er i den sammenheng avdekket at Technip Singapore PTE Ltd utøver sosial dumping på norsk kontinentalsokkel. Dumpingen materialiserer seg ved at Technip Singapore PTE Ltd sine ansatte utfører arbeid til lønns- og arbeidsvilkår som er langt under norske tariffavtaler.

Boikotten vil bety at Industri Energi fra 23. oktober kommer til å arbeide for at Technip Singapore PTE ikke får oppdrag på norsk kontinentalsokkel. Industri Energi vil arbeide for dette synet gjennom bruk av media, i vårt kontaktarbeid overfor norske myndigheter og overfor oppdragsgivere. Våre medlemmer og tillitsvalgte vil bli oppfordret til å arbeide for dette synet alle steder de har mulighet. Eksempelvis kontraktsavdelinger, styrerom og andre arenaer. ...

Det opplyses videre om at Industri Energi kan be Landsorganisasjonen om tillatelse til å iverksette sympatiaksjoner med hjemmel i Hovedavtalen mellom Landsorganisasjonen i Norge og Næringslivets Hovedorganisasjon...

Landsorganisasjonen, Næringslivets Hovedorganisasjon, Sjømannsforbundet, ITF, Statoil, ConocoPhillips, BP, Esso Norge, Shell, ENI Norge og Talisman blir også informert om boikotten.»

- (16) Leder for arbeidslivsavdelingen i Industri Energi, Ommund Stokka, har forklart at han sammen med forbundsleder Leif Sande i september 2015 reiste til Singapore for å levere boikottvarselet direkte til Technip Singapore. Det ble 30. september 2015 gjennomført et møte med administrerende direktør i Technip Singapore, Christine Etcheparre, hvor Stokka også overleverte kopi av Hovedavtalen og Oljeserviceavtalen i engelske versjoner. Kravet om tariffavtale ble avvist.

- (17) Tvisteforhandlinger mellom LO og NHO ble gjennomført 13. oktober 2015. I protokollen er partenes anførsler gjengitt slik:

«Det er ikke avholdt forhandlinger mellom Norsk olje og gass og Industri Energi i saken, da Industri Energi har hevdet at saken faller utenfor tariffsystemet mellom partene.

NHO er av den oppfatning at oppfordring til boikott er å anse som annen arbeidskamp, og må således både være lovlig i henhold til boikottloven samt ikke representere et brudd på fredsplikten.

NHO meddelte LO at en anser oppfordringen til boikott av Technip Singapore PTE Ltd som et brudd på fredsplikten, jf. Hovedavtalen § 2-2 og atvl § 8. Det vises i denne sammenhengen til ARD-2013-12 avsnitt 55 hvor det fastslås av Arbeidsretten at vurderingen av hvorvidt bruken av et arbeidskampmiddel er lovlig, må vurderes konkret ut fra den effekt gjennomføringen har, og ikke alene hva som anføres som grunnlag.

I den foreliggende sak er realiteten at Industri Energi oppfordrer til boikott av Technip Norge AS, som er bundet av tariffavtale, Oljeserviceavtalen, mellom NHO/Norsk olje og gass og LO/Industri Energi. Begrunnelsen for dette standpunktet er at Technip Singapore PTE Ltd er Technip-konsernets bemanningsselskap for den operasjonelle prosjektbemanningen av flerbruksbåter. Technip Singapore PTE Ltd operer således ikke selvstendig i det norske markedet. Det er Technip Norge AS som er aktøren i markedet og som er kontraktspart for oppdrag på norsk sokkel.

NHO legger derfor til grunn at den varslede boikotten har til hensikt å utestenge Technip Norge AS fra det norske markedet så lenge de opererer med den forretningsmodellen som er beskrevet over. NHO viser til sakens bakgrunn som gjengitt i dommene i ARD-2012-21 og ARD-2013-12. Det er NHOs syn at situasjonen er parallell i dag.

Dette er etter NHOs vurdering brudd på fredsplikten.

NHO meddelte i møtet at saken vil bli bragt inn for Arbeidsretten.

LO anførte at Technip Singapore PTE Ltd er etter det som er opplyst ikke organisert i NHO. LO ønsker ikke å problematisere dette og har etterkommet NHOs anmodning om møte.

LO understreker at boikotten er varslet av Industri Energi og at boikotten er rettet mot Technip Singapore PTE Ltd.

Industri Energi opplyser at boikotten er varslet for å få tariffavtale i Technip Singapore PTE Ltd, et tariffkrav som Technip Singapore PTE Ltd har avslått.

Industri Energi bekrefter at forbundet ikke har planer om å utvide boikotten til å omfatte Technip Norge AS, som tariffbundet virksomhet.

LO bekrefter på sin side at det ikke er aktuelt å iverksette sympatiaksjoner i Technip Norge AS til støtte for boikotten mot Technip Singapore PTE Ltd.

LO og Industri Energi er uenig med NHO i at den selskapsrettslige organisering i konsernforhold er bestemmende for adgangen til å erklære boikott. Technip Singapore PTE Ltd er et selvstendig selskap/egen juridisk person og selskapet kommer ikke i en annen stilling enn andre juridiske personer utenfor konsern. LO og Industri Energi er også uenig med NHO i at saken er parallell til Subsea 7-saken. ...»

- (18) Industri Energi aksepterte i tvistemøtet å utsette iverksettelse av boikotten i påvente av Arbeidsrettens avgjørelse av saken.
- (19) NHO tok ut stevning for Arbeidsretten 15. oktober 2015. Hovedforhandling ble gjennomført 12.–13. januar 2016. To partsrepresentanter og to vitner avga forklaring.
- (20) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (21) *Næringslivets Hovedorganisasjon*, med *Technip Norge AS*, har i korte trekk anført:

- (22) Den varslede boikotten er en aksjon som reelt sett rammer og er ment å ramme Technip Norge og er i strid med fredsplikten.
- (23) Det anførte formålet med boikotten er å støtte opp om et lovlig krav om tariffavtale. En konkret vurdering viser likevel at hovedformålet er å ramme Technip Norge. Utformingen av boikottvarselet og selve effekten av boikotten underbygger at aksjonen er rettet mot Technip Norge og er ment som et press på tariffavtalen og styringsretten. Virkemiddelet som brukes er samtidig et bevis på aksjonens formål. Industri Energi søker ved den varslede boikotten reelt sett å hindre Technip Norge fra å få prosjekter på norsk sokkel innenfor gjeldende forretningsmodell. Det utøves derfor et press på styringsretten for å utvide virkeområdet for Oljeserviceavtalen.
- (24) Arbeidsretten må skjære gjennom det ytre og det som er anført om boikottens formål, men det kan ikke stilles krav om ekstraordinære bevis for å finne aksjonens reelle formål. Adgangen til bruk av arbeidskamp vil ikke bli begrenset som følge av avgjørelsen i denne konkrete saken. Boikott er et lovlig virkemiddel, men det må rettes mot den virksomheten som er adressat for tariffkravet og ikke begrenses til den tariffbundne part. Boikott vil i motsetning til streik ikke medføre noen oppofrelser for Industri Energi. Man må derfor være varsom med å gi boikott samme rettsbeskyttelse som streik. Dersom Industri Energi hadde hatt medlemmer i Technip Singapore og varslet streik i hovedkonflikten, ville boikottvarselet ha blitt fremsatt i en reell og troverdig situasjon.
- (25) Det er nedlagt slik påstand:
- «1. Boikott varslet 30. september 2015 er tariffstridig og ulovlig i forhold til NHO og Technip Norge AS.
2. NHO tilkjennes sakens kostnader.»**
- (26) *Landsorganisasjonen i Norge og Industri Energi* har i korte trekk anført:
- (27) Den varslede boikotten gjelder forhold utenfor det tariffregulerte og er ikke annen arbeidskamp rettet mot Technip Norge. Det er ikke tale om noen omkamp om tolkningstvisten som ble avgjort ved ARD 2012 side 384.
- (28) ARD 2013 side 268 kan ikke tillegges vekt i formålstesten. Bevisresultatet er ikke bindende for senere saker, og bevisbedømmelsen i 2013-avgjørelsen er uansett uriktig. Det er også forskjeller mellom bevisbildet i den foreliggende saken og i saken fra 2013 som taler for et annet resultat. Dommen fra 2013 gjelder i tillegg sympatistreik, noe som ga aksjonen en sterkere tilknytning til den norske virksomheten.

- (29) Hendelsesforløpet frem til boikottvarselet viser at det er en boikott rettet mot Technip Singapore. Aksjonen har ikke som reelt formål å øve press på eget tarifforhold, men underbygger et krav om at Oljeserviceavtalen skal gjøres gjeldende i Technip Singapore for personell som utfører arbeid på norsk sokkel. Konstruksjonspersonellet er i dag ikke omfattet av noen avtaler, heller ikke ITF-avtaler. Det er et tariffomt rom.
- (30) Boikott er et lovlig arbeidsrettslig kampmiddel. Industri Energis fremgangsmåte må ses i sammenheng med de krav boikottloven stiller til en lovlig boikott. Ommund Stokka overleverte personlig et boikottvarsel til Technip Singapore. I tillegg er det gitt informasjon på norsk til norske kunder. Dette gjøres fordi boikotten er en oppfordring til andre enn den som skal rammes av aksjonen. Det er uten betydning at Industri Energi av hensyn til god skikk valgte å informere NHO om aksjonen. Industri Energis opptreden fremstår som irrasjonell dersom hensikten var å iverksette annen arbeidskamp i tariffperioden. Det har formodningen mot seg at LO og Industri Energi vil unnlate å fremme krav under tariffrevisjoner og deretter forsøke å få gjennomslag for kravet ved bruk av annen arbeidskamp i tariffperioden. Det anførte formålet er derfor det reelle formålet.
- (31) Industri Energis krav om tariffavtale med Technip Singapore er i samsvar med vanlig praksis. Det er etter 2012 inngått direkteavtaler med flere selskaper i oljeservicebransjen uten at NHO har anført at det er i strid med fredsplikten.
- (32) Det er ingen holdepunkter for å hevde at formålet med aksjonen er å fremtvinge endringer i virkeområdet for Oljeserviceavtalen eller at Industri Energi vil gripe inn i styringsretten. Det er ingen aktuelle tvister mellom Technip Norge og Industri Energi om omfangsbestemmelsen eller styringsretten. Når det ikke er tvist mellom partene, kan boikotten heller ikke ha som formål å fremtvinge endringer i tarifforholdet. Dersom tidligere tvister mellom partene kan begrunne at boikotten er i strid med fredsplikten, vil det frata Industri Energi kampadgangen for virksomheter i Nordsjøen i all fremtid.
- (33) Problemene som oppstår for driften til Technip Norge er ikke en del av Industri Energis formål. Det ligger i boikottens natur at den indirekte kan ha skadevirkninger for tredjemann. Boikottens virkninger for Technip Norge kan i seg selv ikke begrunne at det er annen arbeidskamp. Når det i dette tilfellet ikke er tale om spesialisert arbeidskraft, har Technip Norge mulighet for å skaffe den nødvendige arbeidskraften i arbeidsmarkedet.
- (34) Det er nedlagt slik påstand:

«1. De saksøkte frifinnes.

2. LO og Industri Energi tilkjennes sakskostnader.»

(35) **Arbeidsrettens merknader**

- (36) Tvisten for Arbeidsretten gjelder om den varslede boikotten overfor Technip Singapore er arbeidskamp i strid med den lov- og tariffestede fredsplikten som gjelder mellom LO/Industri Energi og NHO/Technip Norge.
- (37) I tariffperioden skal det gjelde arbeidsfred. De tariffbundne kan da ikke søke å fremtvinge endringer i tariffmessig ordnede forhold ved bruk av streik, lockout eller annen arbeidskamp, jf. ARD 1916–17 side 1, Hovedavtalen § 2-2 og arbeidstvistloven § 8. Arbeidsretten har i flere avgjørelser presisert at fredsplikten ikke er absolutt, med mindre det er særlige holdepunkter i tariffforholdet for en slik begrensning av kampretten, jf. blant annet ARD 1926 side 47. Noen slik særskilt begrensning er ikke anført, og saken må løses på grunnlag av normene om den relative fredsplikt.
- (38) Saksøkte har vist til at aksjonen må ha tilknytning til tariffforholdet og at det må foreligge en tvist mellom partene for at det skal foreligge arbeidskamp. Arbeidsretten er som et utgangspunkt enig i dette. En aksjon må for å være i strid med fredsplikten varsles eller iverksettes for å endre tariffforholdet, det vil si søke å få gjennomslag for en parts syn på et retts- eller interessedspørsmål. Dette formålkravet inngår i definisjonen av streik og lockout i arbeidstvistloven § 1 bokstav f og g og er gitt tilsvarende anvendelse for forbudet mot bruk av annen arbeidskamp. Det er imidlertid ikke et nødvendig vilkår at det mellom partene uttrykkelig er fremmet krav om eller for øvrig er markert et bestemt standpunkt i en konkret sak. Men dersom det ikke foreligger en aktuell underliggende retts- eller interessedvist mellom partene, skal det mye til for å legge til grunn at noe er gjort med sikte på å tvinge gjennom partens syn på et retts- eller interessedspørsmål. Det ligger i organisasjonens faglige virksomhet en rett til uten hinder av fredsplikten å arbeide for og uttrykke meninger om arbeidslivsspørsmål og ivareta medlemmenes interesser, jf. ARD 2013 side 268 og ARD 2014 side 25 avsnitt 162 jf. avsnitt 171 flg. Krav om opprettelse av tariffavtaler er en naturlig del av denne virksomheten. Slike krav og det å bruke pressmidler for å søke å få gjennomslag for kravet overfor en part som ikke er tariffbundet, kan i alminnelighet ikke være i strid med fredsplikten som gjelder mellom tariffpartene. Dette gjelder selv om aksjonen får indirekte virkninger for de tariffbundne. Som påpekt av saksøkte ligger det i boikottens natur at den kan få skadevirkninger for andre enn den som primært skal rammes av den.

- (39) En boikott er i lov av 5. desember 1947 nr. 1 om boikott § 1 definert som «en oppfordring, avtale eller liknende tiltak som for å tvinge, skade eller straffe noen tar sikte på å hindre eller vanskeliggjøre en persons eller virksomhets økonomiske samkvem med andre». Boikottloven er et uttrykk for at dette er et anerkjent virkemiddel i norsk rett, innenfor de grenser som følger av boikottlovens bestemmelser og annen lovgivning.
- (40) Det er ikke avgjørende i forhold til fredsplikten at en boikott er rettmessig etter boikottlovens regler. En lovlig boikott kan ha en side mot eget tarifforhold som gjør at det blir annen arbeidskamp enn streik og lockout iverksatt overfor den tariffbundne. Dette må vurderes ut fra boikottens art, virkninger og reelle formål. Denne vurderingen har stikkordsmessig blitt karakterisert som «formålstesten». I ARD 2013 side 268 ga Arbeidsretten slik oppsummering av vurderingen:
- «Denne «formålstesten» som Arbeidsretten den gang bygget på, har blitt videreutviklet i rettspraksis. De ord og uttrykk Arbeidsretten bruker for å formulere vurderingstemaet varierer avhengig av ulike aksjonsformer og de anførte formål. Formålstesten er slik sett et noe upresist uttrykk for en sammensatt vurdering, dels av hva som er tariffregulert og dels av hva som er aksjonens formål og direkte og indirekte virkninger av aksjonen.**
- Vurderingen av aksjonens formål kan ikke begrenses til hva parten anfører om dette. Det må også ses hen til om aksjonens bakgrunn og virkninger underbygger det anførte formål. Vesentlig er hva som er foranledningen til hovedkonflikten, hovedkonfliktens art og omfang, og om det er en lett påviselig grunn til at sympatiaksjonen fremstår som et nødvendig virkemiddel eller om denne har en nærliggende forklaring i uenigheter i forholdet mellom partene i hoved- eller sympatikonflikten, jf. ARD 1927 side 71, ARD 1928 side 48 og ARD 1940 side 8. Det avgjørende er «streikens sanne karakter, og ikke hvad den blir kalt. Det er realiteten det må komme an på, og ikke formen», jf. ARD 1928 side 48 på side 54.»**
- (41) Det må foretas en reell kontroll av om aksjonen er i strid med fredsplikten, jf. ARD 2013 side 268. Det er i vurderingen av om det foreligger annen arbeidskamp ikke avgjørende om det foreligger en uttrykkelig beslutning om tiltak eller at beslutningen meddeles tariffmotparten. Det er heller ikke avgjørende om trusselen eller oppfordringen til arbeidskamp på annen måte er markert eller tilkjennegitt direkte overfor motparten. Spørsmålet er om det foreligger handlinger som er egnet til, og har som formål, å virke som et press på motparten, jf. ARD 1970 side 65, ARD 1988 side 61 og ARD 2014 side 25 avsnitt 161. Hvorvidt det foreligger annen arbeidskamp må avgjøres på grunnlag av hva som kan utledes av bevisene i saken og hvor aksjonen i seg selv kan gi grunnlag for slutninger om aksjonens «sanne karakter».
- (42) Spørsmålet er om boikotten i dette tilfellet reelt sett er et virkemiddel for å fremtvinge endringer i tarifforholdet mellom LO/Industri Energi og NHO/Technip Norge.
- (43) Det uttalte formålet med boikotten er å støtte opp om krav om tariffavtale med Technip Singapore, etter at krav om at Hovedavtalen og Oljeserviceavtalen skulle gjøres gjeldende

ble avvist av Technip Singapore og Technip UK. Forbundet har ingen medlemmer i disse selskapene. Industri Energi har ved oppmøte på hovedkontoret til Technip Singapore overlevert boikottvarsel som trådte i stedet for boikottvarselet av 24. juni 2015. Forbundet har i tillegg overlevert kopi av de tariffavtaler som er grunnlag for kravet. Fremgangsmåten og formålet som er angitt i boikottvarselet og i tvisteforhandlingene med NHO, tilsier at boikotten ikke er en aksjon som strider mot fredsplikten. I motsetning til situasjonen i ARD 2013 side 268, er det ikke noe i oppløpet til boikottvarselet som uttrykkelig knytter det til en aktuell og konkret tvist om tarifforholdet.

- (44) Spørsmålet er om NHO har sannsynliggjort at boikotten likevel har et tariffstridig formål ut fra det som kan utledes av boikottens innhold og virkninger sammenholdt med tarifforholdet mellom partene. I dette spørsmålet har Arbeidsretten delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsrettens flertall, dommerne *Sundet, Remen, Solberg og Thuve*, har kommet til at boikottens reelle formål i dette tilfellet er å virke som et indirekte press på Technip Norge for å tvinge frem endringer i tarifforholdet. Flertallet vil bemerke:
- (45) Spørsmålet i saken er om den varslede boikotten har et tariffstridig formål. Det kreves etter rettspraksis ikke at hovedformålet med aksjonen må være å påvirke tarifforholdet. Det er tilstrekkelig at aksjonen delvis er begrunnet i et slikt hensyn. Selv om en aksjon er rettet mot en tredjepart og har et rettmessig formål, kan den indirekte ha slike virkninger for tariffmotparten at det vil virke som et press på tarifforholdet, jf. ARD 1988 side 61. Dette vil særlig være tilfellet dersom det press eller de ulemper som oppstår kan avhjelpes ved endringer i tarifforholdet eller ved at motparten hindres i å utøve sine tariffmessige rettigheter. Dersom aksjonen gir utsikt til endring av tarifforholdet eller løsning av en underliggende retts- eller interesselvst, vil den være i strid med fredsplikten.
- (46) Etter flertallets vurdering er problemstillingen om boikotten har en viss tilknytning til det partene ellers beskjeftiger seg med på tariffavtalereguleringens plan, sammenlign ARD 1988 side 61. Den foreliggende sak er et grensetilfelle. Spørsmålet er om tariffavtalekravets og boikottens betydning for og tilknytning til eget tarifforhold tilsier at den varslede boikotten strider mot fredsplikten.
- (47) Flertallet vil første knytte noen merknader til hvordan boikotten er innrettet. Slik virksomheten i Technip er organisert, vil verken Technip Singapore eller Technip UK i nevneverdig grad påvirkes av boikotten. Technip Norge er kontraktsmotpart med selskapene som nevnes i boikottvarselet. De utenlandske Technip-selskapene har ingen direkte avtalerelasjon med norske operatører. 15–20 % av personellet i Technip Singapore

har arbeidet på norsk sokkel de to siste årene, men utviklingen i bransjen tilsier at denne andelen vil synke som følge av at oppdragsmengden vil minke. Flertallet oppfatter det slik at det er enighet om at dette er en påregnelig utvikling. Boikotten kan da ramme Technip Norge hardt fordi selskapet vil stå i fare for å gå glipp av nye prosjekt, jf. også merknader om konsekvensene av boikotten i avsnitt 53 nedenfor. Singapore-selskapets personell tjenestegjør i alminnelighet inntil fire uker om gangen på fartøy på norsk sokkel og sendes deretter til andre prosjekt i regi av selskap i Technip-konsernet. Det har i spesielle tilfeller vært grunnlag for ansettelse av konstruksjonspersonell i Technip Norge. Kontraktsdirektør Steiro har vist til at et fartøy i forbindelse med et oppdrag for Statoil var et år på norsk sokkel. Technip Norge ansatte da flere kranførere. For øvrig er det Technip Singapore som står for bemanning av fartøy etter bestilling fra Technip UK.

- (48) Boikotten vil først og fremst vanskeliggjøre Technip Norges økonomiske samkvem med andre. Technip Singapore og Technip UK betjener Technips samlede virksomhet og har i prinsippet mulighet for å levere tjenester til andre deler av Technip-konsernet dersom arbeidet på norsk sokkel faller bort. Virkningen av boikotten er ikke sammenlignbar med de indirekte konsekvensene som normalt følger av en boikott. Etter flertallets vurdering er boikotten egnet til å virke som et press på eget tarifforhold.
- (49) Denne slutningen styrkes av den tariffmessige situasjonen mellom partene. Det er enighet om at Technip Norge har tariffmessig adgang til å innrette virksomheten som en prosjektorganisasjon og at Oljeserviceavtalen ikke omfatter arbeid selskapet setter ut på oppdrag til Technip UK, jf. ARD 2012 side 384. Tariffavtalen omfatter ikke personellet som sendes fra Technip Singapore for å arbeide på norsk sokkel for Technip Norge. Boikotten vil føre til et press på Technip Norge for å endre organiseringen av virksomheten. Dette presset må ses i sammenheng med en underliggende interessekonflikt mellom partene knyttet til om Technip Norges virksomhet fører til sosial dumping og om det norske selskapet skal anvende Oljeserviceavtalen for arbeid som utføres som entreprise. Flertallet viser i denne sammenhengen til Industri Energis brev til Technip Norge 27. januar 2010 om at lønns- og arbeidsvilkår for fartøy som opererte på norsk sokkel skulle følge Oljeserviceavtalen, jf. ARD 2012 side 384 avsnitt 36. Dette må ses i sammenheng med forbundets prinsipielle arbeid mot sosial dumping. Dette er senest gjentatt i Industri Energis arbeidsplan for 2016. Forbundet understreker der at arbeidet mot sosial dumping skal ha full oppmerksomhet, og at man ville fortsette arbeidet med å kreve tariffavtale i utenlandske bemanningsbyråer.

- (50) Flertallet legger til grunn at kampen mot sosial dumping er grunnleggende for Industri Energi. Dette er klart innenfor rammen av det tillatte faglige arbeidet. Men forbundets innsats må gjøres innenfor rammen av gjeldende tariffreguleringer. Et selvsagt virkemiddel i arbeidet med å bekjempe sosial dumping er å sikre tarifflike vilkår for arbeid som utføres på norsk sokkel. Arbeidet for å sikre at Oljeserviceavtalen gjelder for arbeid på norsk sokkel har i lang tid vært tema mellom tariffpartene. Flertallet viser til gjennomgang av bakgrunnen for Oljeserviceavtalen i ARD 2012 side 384. Målet om tarifflike vilkår kan nås på ulike måter. For det første ved at tariffavtalens omfangsbestemmelse fanger opp arbeid som utføres som entreprise eller av innleid personell, slik det ble anført i tvisten fra 2012. For det andre at tariffavtalen gjøres gjeldende i direkteavtaler med selskaper som sender personell for å arbeide på norsk sokkel. For det tredje at et tariffbundet selskap avstår fra å benytte seg av innleie eller entreprise og i stedet ansetter konstruksjonspersonell. Personellet omfattes da av Oljeserviceavtalen som gjelder for selskapet i Norge. Det sentrale i den foreliggende saken er at den langvarige diskusjonen om kampen mot sosial dumping som har vært ført mellom partene i Oljeserviceavtalen har sammenheng med overenskomstens omfang og Technip Norges tariffforpliktelser, jf. ARD 2012 side 384. Det har derfor mindre vekt at det ikke har vært fremmet krav om endringer av omfangsbestemmelsen i tidligere tariffrevisjoner.
- (51) Boikotten er begrunnet i at Technip Singapore bedriver sosial dumping ved at selskapets ansatte «utfører arbeid til lønns- og arbeidsvilkår som er langt under norske tariffavtaler». Den retter seg med andre ord mot arbeidet som utføres i oppdrag for Technip Norge og springer ut av spørsmålet om Oljeserviceavtalen skal gjelde for dette arbeidet. Industri Energi har tidligere bygget på at den tariffbundne virksomheten, det vil si Technip Norge, var forpliktet til å anvende Oljeserviceavtalen for arbeid som ble utført ved innleie eller entreprise. Ved Arbeidsrettens dom i ARD 2012 side 384 ble det avgjort at selskapet ikke hadde en slik plikt, og selskapet hadde da tariffmessig adgang til å organisere virksomheten slik det var gjort i lang tid.
- (52) Når boikotten i dette tilfellet først og fremst rammer Technip Norge, er det egnet til å få selskapet til å endre praksis. Tariffkravet overfor Technip Singapore har da saklig sammenheng med spørsmålet om tariffavtalens virkeområde og hvordan Technip Norge velger å organisere arbeidet, og boikotten innvirker på tariffforholdet mellom Technip Norge og Industri Energi.

- (53) Boikotten vil etter flertallets vurdering virke som et press for at Technip Norge skal foreta seg noe det etter tariffavtalen har frihet til å bestemme. Technip UK er eneleverandør av fartøy til Technip Norge. Dersom boikotten iverksettes, vil situasjonen bli kritisk. Berit Bergsjø Steiro har forklart at Technip Norge vil bli hindret i å oppfylle kontrakter og i å inngå nye kontrakter dersom T-MOS ikke kan levere fartøy. Ommund Stokka har forklart at Technip kan løse bemanningsbehovet ved å ansette konstruksjonspersonell. Etter flertallets vurdering viser dette at Industri Energi innser at boikotten har konsekvenser for tariffforholdene: Technip Norge kan som følge av boikotten bli tvunget til å ansette personell for å utføre arbeid som i dag faller utenfor tariffavtalens omfang. Det betyr at Technip Norge på et grunnleggende punkt må endre organiseringen av virksomheten sammenlignet med det selskapet i dag har tariffmessig adgang til. Boikotten er innrettet slik at den vil hindre Technip Norge i å få nye oppdrag og den kan få konsekvenser for pågående prosjekter. Boikotten blir da like mye et pressmiddel overfor Technip Norge som overfor Technip Singapore.
- (54) Etter flertallets vurdering må det ut fra boikottens innretning og tariffforholdet mellom partene legges til grunn at boikotten vil virke som et press på Technip Norges tariffrettslige stilling. Den er egnet til å lede til endringer som er i samsvar med Industri Energis krav om at Oljeserviceavtalen skal gjelde for arbeid som utføres for Technip Norge av personell fra Technip Singapore, for eksempel ved at konstruksjonspersonell ansettes i Technip Norge. Når den som varslers en boikott som utelukkende eller i det alt vesentlige rammer tariffmotparten, forstår eller bør forstå at dette vil virke som et særskilt press i retning av å endre det tariffmessig ordnede arbeidet, er kravet til tariffstridig hensikt oppfylt. Å opprettholde varsel om boikott i en slik situasjon vil stride mot fredsplikten.
- (55) Saksøkte har vist til at en konklusjon om at det foreligger brudd på fredsplikten står i et tvilsomt forhold til Norges internasjonale forpliktelser. Arbeidsrettens flertall antar det med dette siktes til konvensjonsbestemmelser om organisasjonsfrihet og streikerett, slik som Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 11, Den reviderte europeiske sosialpakt artikkel 6 og ILO-konvensjoner nr. 87 og 98. Flertallet bemerker at konklusjonen i saken bygger på at boikotten reelt sett er rettet mot Technip Norge og er egnet til å fremtvinge endringer i tariffforholdet mellom LO/Industri Energi og NHO/Technip Norge. Flertallet kan da ikke se at det oppstår rimelig tvil om forholdet til Norges internasjonale forpliktelser. Flertallet går derfor ikke inn på spørsmålet om boikott er vernet av menneskerettskonvensjoner Norge er bundet av eller om fredsplikten mellom

de tariffbundne må vike for retten til bruk av boikott. Flertallet bemerker også at konklusjonen ikke bygger på at adgangen til å iverksette boikott overfor Technip Singapore er avskåret, men at den ut fra sine virkninger overfor Technip Norge i dette tilfellet vil være tariffstridig og ulovlig.

- (56) Ut fra det resultat flertallet har kommet til, er det heller ikke nødvendig å gå inn på om den tariffestede fredsplikten rekker lengre enn fredsplikten som følger av arbeidstvistloven § 8 eller hvilken betydning det vil ha for vurderingen om boikotten skulle være rettsstridig etter boikottloven eller annen lovgivning, herunder EØS-avtalen.
- (57) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Wahl, Stangnes* og *Bjørndalen*, har kommet til at det ikke er sannsynliggjort at boikotten har et tariffstridig formål og vil bemerke:
- (58) Boikott er et anerkjent arbeidsrettslig kampmiddel. Dette gjelder selv om gjennomføringen av den vil få skadevirkninger for andre enn den som boikotten er rettet mot. Det vises til Rt. 1997 side 334 hvor det uttales at «skadevirkninger vil i alminnelighet inntre ved bruk av lovlige kampmidler». Technip Singapore og Technip Norge er adskilte juridiske enheter. Det forhold at et søsterselskap i et konsern vil bli skadelidende som følge av boikott, endrer ikke dette utgangspunkt. Måten Technip-konsernet har valgt å organisere sin virksomhet er ikke avgjørende for vurderingen av om boikott rettet mot Technip Singapore skal anses som annen arbeidskamp i relasjon til Technip Norge.
- (59) I det gjeldende varselet om boikott gitt til Technip Singapore 30. september 2015, som er sendt i kopi til operatører som har gitt kontrakter til Technip Norge, uttales det:

«Boikotten vil bety at Industri Energi fra 23. oktober kommer til å arbeide for at Technip Singapore PTE ikke får oppdrag på norsk kontinentalsokkel. Industri Energi vil arbeide for dette synet gjennom bruk av media, i vårt kontaktarbeid overfor norske myndigheter og overfor oppdragsgivere. Våre medlemmer og tillitsvalgte vil bli oppfordret til å arbeide for dette synet alle steder de har mulighet. Eksempelvis kontraktsavdelinger, styrerom og andre arenaer. ...

Det opplyses videre om at Industri Energi kan be Landsorganisasjonen om tillatelse til å iverksette sympatiaksjoner med hjemmel i Hovedavtalen mellom Landsorganisasjonen i Norge og Næringslivets Hovedorganisasjon...

Landsorganisasjonen, Næringslivets Hovedorganisasjon, Sjømannsforbundet, ITF, Statoil, ConocoPhillips, BP, Esso Norge, Shell, ENI Norge og Talisman blir også informert om boikotten.»

- (60) Industri Energi har gått frem på ordinær måte ved varsel om boikott, og det er ikke noe i boikottvarselet som knytter det til tariffforholdet med Technip Norge. Fremgangsmåten og utformingen tilsier at det reelle formålet er å støtte krav om tariffavtale med Technip Singapore. Forbundet har ikke medlemmer i virksomheten. Et viktig virkemiddel for å støtte opp om tariffavtalekravet i en slik situasjon er å iverksette boikott. Slik virksomheten i Technip er organisert, må boikotten for å få virkning for Technip Singapore rettes mot

den delen av kontraktskjeden som er i Norge. Det er da et poeng å begrense bruken av fartøy fra Technip UK hvor personell fra Technip Singapore arbeider. En begrensning av bruken av slike fartøy må gjennomføres ved at operatører oppfordres til å avstå fra å inngå kontrakter med Technip Norge som er den som leier inn fartøy fra Technip UK. Når Technip UK ikke får tjenesteavtale med Technip Norge, vil personellet fra Technip Singapore ikke bli benyttet for oppdrag på norsk sokkel. Boikotten er derfor innrettet slik at den får virkning for Singapore-selskapet. En konsekvens av boikotten er at selskapet i Norge enten må kjøpe tjenester fra andre selskaper enn Technip UK eller ved at Technip Norge ansetter personell i Norge for å utføre arbeid på fartøyene til Technip UK. Når boikotten også får virkninger for Technip Norge, er det en nødvendig og normal indirekte virkning av boikott som et anerkjent kampmiddel i norsk rett.

- (61) Det er for øvrig ikke dokumentert at kravet overfor Technip Singapore er begrunnet i andre forhold enn å virke til støtte for tariffavtalekravet. Det har ikke vært fremmet krav om endringer i omfangsbestemmelsen etter Arbeidsrettens dom i 2012. Problematikken rundt sosial dumping har heller ikke vært løftet frem i en tariffrettslig sammenheng, utover behovet for å få opprettet tariffavtaler med utenforstående virksomheter. Det foreligger ingen aktuelle retts- eller interessetvister mellom Industri Energi og Technip Norge. Mindretallet viser for øvrig til at det har vært inngått direkteavtaler med uorganiserte oljeservicebedrifter etter 2012 uten at NHO har gjort gjeldende at det strider mot fredsplikten. Boikottens virkninger for Technip Norge kan derfor ikke sannsynliggjøre at Industri Energi i realiteten har et annet formål med aksjonen enn å oppnå tariffavtale med Technip Singapore.
- (62) Arbeidsretten har kommet til at det ut fra de spørsmål saken reiser ikke er grunnlag for å tilkjenne sakskostnader, jf. arbeidstvistloven § 59 første jf. tredje ledd.
- (63) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

SLUTNING

1. Boikott varslet 30. september 2015 er tariffstridig og ulovlig i forhold til Næringslivets Hovedorganisasjon og Technip Norge AS.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke.

Jakob Wahl
(sign.)

Tron Løkken Sundet
(sign.)

Hedda Remen
(sign.)

Tove Stangnes
(sign.)

Terje Solberg
(sign.)

Kjell Bjørndalen
(sign.)

Axel Thuve
(sign.)

Rett utskrift bekreftes: